

sag — skal træffe bestemmelse om, hvorvidt en begæring skal efterkommes, jfr. dog § 5, stk. 2.

Begæringen skal vedrøre en eller flere bestemt angivne sager, jfr. § 3, 1. pkt., men det er ikke en betingelse, at den pågældende sag er afgjort. Det vil navnlig for parterne i en sag og for pressen være af betydning allerede under sagens behandling at have lejlighed til at få kendskab til sagens akter. Dette hensyn må have overvægt over for de betænkkeligheder, som gør sig gældende, og som navnlig går ud på, at forvaltningens sager, så længe de er under behandling, ofte ikke vil foreligge fuldt oplyst, hvilket kan medføre, at en diskussion i pressen af de pågældende sager kan komme til at hvile på et utilstrækkeligt grundlag.

Det har været overvejet, om lovens bestemmelser alene skulle omfatte danske statsborgere eller tillige udlændinge. Man har fundet det rigtigst at begrænse loven til alene at gælde for danske, dog således at en udlænding, der er part i en sag, i henhold til forslaget § 6 vil have krav på at få kendskab til dokumenterne i denne sag efter samme regler som danske statsborgere.

Man har ment at burde lade spørgsmålet om, hvorvidt statsborgere i de andre nordiske lande skulle have samme ret som danske statsborgere i henseende til lovens bestemmelser, bero på internordiske overvejelser.

Man har indhentet en udtalelse fra udenrigsministeriets rådgiver i folkeret, professor, dr. jur. Max Sørensen, om, hvorvidt en begrænsning til danske statsborgere vil kunne medføre traktatmæssige vanskeligheder. Efter den afgivne udtalelse er den nævnte begrænsning ikke uforenelig med nogen traktatmæssig forpligtelse.

Det har været overvejet, om loven alene skulle omfatte offentlige myndigheder her i landet. Da det imidlertid ikke kan udelukkes, at danske statsborgere, som er bosat eller opholder sig i udlandet, herunder udsendte bladkorrespondenter, kan have rimelig interesse i at gøre sig bekendt med dokumenterne i sager, som beror hos danske repræsentationer i udlandet, er der ikke i lovforslaget optaget bestemmelse om en begrænsning som den anførte.

Det er ikke efter forslaget nogen betingelse for retten til oplysning om dokumenter, at den, der begærer sådan oplysning, har speciel interesse i den sag, begæringen vedrører. For at give forvaltningen mulighed for at udelukke notoriske kværanter fra at besvære myndighederne med at begære oplysninger om sager, i hvilke det er åbenbart, at de ikke har nogen rimelig interesse, har man i bestemmelsens slutning indsat et hertil sigtende forbehold.

Loven omfatter ikke dokumenter, som af private indleveres til opbevaring på offentlige biblioteker og arkiver.

Til § 2.

Efter den gældende ordning er forvaltningens dokumenter ikke offentligt tilgængelige. Dette gælder, selv om der ikke er tavshedspligt. Efter gennemførelsen af et offentlighedsprincip vil oplysning om et dokument kun kunne nægtes, såfremt der er lovhjemmel herfor.

Princippet om offentlighed i forvaltningen vil imidlertid ikke kunne gennemføres uden adskillige undtagelser. Man har valgt ikke i loven at fastlægge visse arter af sager, der skal undtages fra offentlighedsprincippet, men at angive de hensyn, der kan føre til undtagelse fra det almindelige princip, således at afgørelsen i det enkelte tilfælde vil bero på vægten af disse interesser.

Når det i § 2, stk. 1, er bestemt, at § 1 ikke kommer til anvendelse, hvor meddelelse af oplysninger ville være i strid med „væsentlige hensyn“ til de i bestemmelsen opregnede interesser, betyder dette, at oplysning kun kan nægtes, hvor der er nærliggende fare for, at de nævnte interesser vil lide skade af betydning.

Det er offentlighedens krav på at få oplysning om dokumenter, der på denne måde er begrænset. Forvaltningsmyndigheden vil ikke være udelukket fra efter eget skøn at give oplysninger om forhold, som offentligheden ikke efter loven har egentligt krav på at få oplyst, dog som hidtil begrænset af en almindelig eller speciel tavshedspligt. Hensynet til tredjemand kan medføre, at oplysning ikke bør gives.

Den, der er part i den pågældende sag, har efter bestemmelsen i § 6 en videregående ret end andre til at få kendskab til en sags dokumenter.

Det har været overvejet, om der skulle foreskrives en pligt for forvaltningen til at underrette den, der måtte være særlig interesseret i, at en begæring ikke efterkommes, således at han kunne få lejlighed til at varetage sit tarv, inden udlevering finder sted. Man har dog under hensyn til de administrative vanskeligheder ved en sådan ordning undladt at stille et sådant forslag, men man har i § 2, stk. 4, ved en bestemmelse om, at vedkommende myndighed kan indhente en udtalelse fra den, hvis interesse kan blive krænket ved, at et dokument udleveres til gennemsyn, henledt opmærksomheden på, at det efter omstændighederne vil være betimeligt at indhente en sådan udtalelse.

På nogle forvaltningsområder vil der kunne opstilles grupper af dokumenter, inden for hvilke